

CSIKMEGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Egész évre . . . . . 6 korona.
Félévre . . . . . 3 korona.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szerdán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hova a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adnak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK

olcso díjazású szerint lesznek megállapítva. Kereskedők és iparosok többszöri hirdetésnél árkedveiményben részesülnek. Nyiltér petit sora 10 fillér.

Emlékezzünk.

A szív vérzik, a gondolatok töviseként szurnak, emlékeink tele vannak fájdalommal, haugos zokszóval. Gyászos évfordulóként következett el újra szeptember 10-ike napja, hogy fájdalomunk, bánatunk határt, vigaszt nem ismerve tépje, marcangolja a mélyen érző kebleket, s a lesújtóan szomorú emlékek világába juttassa, könnyeket facsarjon ki a szemekből, egy nemzetet fakasszon sírásra, haugos zokszóra királynéjéért. Kegyetlen évforduló szeptember 10-ike, hisz e napon szurta a hideg vasat a pokol fásult keblü daemona a magyarok áldottlelkü védő-angyalának, királynéjának keblébe ördögi kegyetlenséggel, tehetetlen dühvel eltelve az országok fejei iránt. Egy egész ország jaidult fel a vérfagyasztó, szomorú hirre, lesujtottan, porba omolva zokogott, siratta királynéját, védő-asszonyát, az őrzőgő fájdalomra vigaszt, enyhet sehol nem találva.

A legnemesebb szívi uralkodó keblét törte meg e pótolhatlan vesztesség, a királyi szívet a keserv legmélyebb foka fogta el a megrendítő hír hallatára, s bennünk magyarokban a fájdalomnak egy egész hosszú kiapadhatlan sorát nyitotta meg a Genfből érkező szomorú távirat: „Megölték Erzsébet királynét” s kétségbeesve kiáltottunk fel az égbe, hogy meddig fogják e nemzetet sújtani a sors legiszonyabb csapásai.

Nekünk Erzsébet királyné minde-nünk volt, védő-angyalunk az elnyomatás napjaiban, pátronánk, a kinek áldott lelkében a nemzet története szeretet keltett a magyar nemzet iránt, s a ki messze idegenből közénk jöve megismerte létünknek töviseit, s ápoló gondoskodásával, szeretetteljes gyöngédségével kiemelte a lesujtott országot az elnyomatás korszakából, s vissza helyezte a régi magaslatra, hogy nemzet és király egymást megértve munkáljanak egy nép boldogítására.

A szív, mely hevesen dobogott a magyar nemzetért, s a melyet nemes vágyak töltének el — boldogítani a magyart — egy gonosztevő vasától átdöfve, megszünt érezni, ápolóan gondoskodni rólunk, s a nemzet gyászát, kétségbeejtő fájdalmát kétszerezsen emelte az a tudat, hogy védő-asszonya, pártfogó anyala nincs többé.

Két év telt el a genfi merénylet óta, már két éve, hogy a legnemesebb királyné sírjában nyugszik, de a vérző sebek, a melyeket halála keltett a szivekben — nem heggedtek be, a fájdalom nem szünt meg, s most a szomorú emlékü évforduló alkalmával megújulnak azok, s az egész nemzet lesújtó keserv ismét jobban előtör, s az országszerte rendezett gyászünnepélyekkel kifejezést nyer a néma a marcangoló bánat, s az idő, mely a legmélyebb fájdalomra is balzsamot gyógyító irt nyújt, nem képes begyógyítani a vérző, s megújuló sebeket, hisz a nemzet királynéját siratja,

TÁRCSA.

Elrabolt nyugalom.

Irtá: Rozsándal Albert.

I.

Az üvöltő szél egész balmokat épített a frissen esett hóból és szilajon rángatja a gémes kúttak ostorát, melyeknek kisereteties nyirkorgása, recsegése a caillagatlan éjben, mint valami haldokló nyögése hallszik.

Egyébként minden csendes a faluban, a jámbor lakók aluszának, csak a falu végén levő kis házak egyikének ablakán át látol ki gyenge fény, a lakók ébrenlétéről tanuskodva.

Az asztalon levő gyertya leégett s utolsó lobbanásának halvány világa mellett a tisztán tartott szegényes butorzatú szobában beteg édes anya mellett virraszt egy 16–17 évesnek látszó szép leány. Szemei vörösek már a sok sírástól s aggódva néz hol a hörgő betegre, hol a kialudni készülő gyertyára. Keblét fájdalom marcangolja, szeméit elönti a könny, mert tudja, hogy egyedül marad támas és gyámol nélkül.

A gyertya még egy lobot vetett és a szegény leány beteg anyjával a sötétben maradt. Végig simított homlokán anyjának s neaztlenül kinyitotta az ajtót, azorongó szívvvel tekintett bele a sötét éjszakába.

A távolban három férfit látott a térdig óró lábán bukdácsolni; egyik kezében lámpás van,

ki elől jár s a hóhalmok közt vezetni látszik társait. Az ajtóban álló leány látja, hogy házacskájuk felé tartanak s megnyugodva tér vissza a beteghez s anyjának szeliden sugja:

— Mindjárt itt lesznek . . .

A gyermeki szeretet és ragaszkodás minden jelével árasztja el a kedves leány beteg édes anyját. A hideg, aszott kezeket lehelletével melegengeti s a reszeltő nőre odateszi saját takaróját, a bántó sötétséget oszlatni akarván, kinyitja a kis kályha ajtaját, melyből az égő fahasábok lánja gyér világossággal tölti be a szobát és beszél hozzát, vigasztalja, hogy meg fog gyógyulni, pedig ő tudja, hogy nem.

A beteg hallgatja a kedves gyermek szavait és olyan jól esik anyai szívének az, míg egyszer megszomorodva, gyenge, elhaló hangon susogja:

— Igen, kedves gyermekem, meggyógyulok nemsokára, talán még ez órában, érzem én. Emlékezz reám s vigyázz magadra, ügyelj az egészségedre, de jobban a becsülteledre . . .

A beteg nagyot lélegzett, látszott rajta, hogy nehezebbre esik a beszélgetés; kis idő múlva folytatta:

— Az embereket válassz meg, ne legyen bizalmad senkiben, különösen a férfiaknak ne bigyjad. Lágy susogások, epedő tekintetek, szépségedet dicsérő szavak meg ne zavarjanak, pompa, fény ne legyenek vágyaidba foglalva, mert az boldoggá nem tesz, az csak takarója a bűnnek, mihez az olyan szegény leány, mint te, csak

nagy áron jut, mert legtöbbször erényével fizet érte; a fény és pompa, midőn a szépség elvirul csak panaszt fakaszt az ajkakon és az imádtott szépséget, midőn rommá lett, mint kicsavart citromot dobják el maguktól . . .

Az asszony elhallgatott, egészen kifáradt a sok beszédűl; a leány pedig gondolkozott a mondottak felett: „Lágy susogások, epedő tekintetek, szépségedet dicsérő szavak meg ne zavarjanak . . .”

Gondolataiból a nyíló ajtón behatoló hideg levegő ébresztette fel, mely együtt jött be a szobába a három férfival.

A pup volt az egyházzival és a szoba lakójának szomszédja, ki a falu tulsó felében lakó plébánost ment hivni, hogy a haldokló betegnek az utolsó kenetet megadja. Az egyházi kézi lámpását az asztalra helyezte s a tisztelendő ur bundájáról lerázta a havat és egy szék karjára tette.

Az egyházi mindent előkészítve, intett a leánynak és a szomszédnak, hogy hagyják a papot a beteggel magára.

Kimentek.

Az ifju lelkész meggyöntatta a beteget s aztán imádkozott vel. Midőn az imát bevégezték, a beteg kebléből egy sohaj tört elő, befelé fordult a falhoz s megszűnt élni. Az ifju lelkész behívta a kint levőket s leterdelték a halott lágya elé és imádkoztak. Berta szokogása meg-megszakította az imát s midőn bevégezték, odaborult

kinek dicső emlékét századok multán sem fogja feledni.

Megdicsőült királynénk! csillag honódból tekints e nemzetre, mely te utánad sir, halálad fölött kesereg, s te ki földi életedben pártfogó anyyala voltál annak, pártfogásodat most se vond meg, hanem esedezzel öretünk Boldogasszony anyánk, régi nagy Pátrónánkuál, Szűz Máriánál.

Rp.

Mária nevenapja.

A Boldogságos Szűz iránti kegyelet, vallásos tisztelet és buzgóság minden évben a legszebben nyilatkozik meg a Mária neve napjakkor Csik-Somlyón tartani szokott búcsun. Messze vidékekről jönnek el, hogy oda boruljanak a Szűz Anya szobra elé, s ott esdekelenek a Mária hathatós pártfogásáért. A Mária-kultusz nagyon szép nyilvánulása e búcsu, a hívők serege egészen ellepi a kis falut s a somlyói nagy templom a szorongásig megtelik a vallás buzgókövetőivel.

Ez idén is nagyon látogatott volt a birneves búcsu. — Háromszék, Udvarhely-, Brassóme gyéből nagyon sokan jöttek el s Gyergyóból meg az egész Csikből idesereglettek a hívők, hogy imájukban a Mária kegyképe előtt lerójják a Mária iránti tiszteletüket s imádkozzanak az Isten Anyjához.

A búcsunak egy lélekemelő részét képezte az ugynevezett s minden évben ekkor tartatni szokott „ascensio.“ A csiksomlyói gimnáziumnak mintegy 40 növendékét avatták be lélekemelő szertartások között a Csik-Somlyón fennálló „Máriatársulat“ba, a melynek feladata a Mária-

kultusz szélesebb és szélesebb körben való terjesztése. — A felavatást Murányi Kálmán felcsik-kerületi főesperes végezte a társulati elnök P. Kopacz I. Pátrik segédlete mellett.

Az ünnepi szent beszédet Zsigmond Gusztáv csiknapoccai lelkész tartotta s szép beszéde valósággal a könnyekig hatotta meg a hívőket, a szent misét pedig Murányi Kálmán főesperes végezte fényes segédlettel.

A mise után a hívők nagy része hazatávozott, azonban még sokan maradtak ott a délutáni litániára. A Máriatisztelet e szép nyilvánulása a vallási közönyöség korszakában igazán jóleső érzést kelt szívünkben, s tanúságot tesz a székely nép vallásos lelkéről s arról, hogy a hit szava e nép lelkében nem fog elmúlni soha.

Hitelszövetkezet felállítása.

Csik-Madéfalva községben ez évi szept. hó 2-án Hitelszövetkezet létesítettett.

Az alakuló közgyűlésen az országos központi hitelszövetkezetnek kiküldött képviselője Pirovich József elnököt, ki az üdvös és fontos hitelszövetkezeti intézménynek minden oldaláról lévő és az azzal járó teendők tulajdonképeni voltáról behatóan, nagy ügyességgel, egész részletesen tüzetes felvilágosítást nyújtott. Ezután kezdetét vette a szövetkezetbe való beállítás, illetve az üzletrészek jegyzése, s alig telt el $\frac{1}{4}$ óra, már több mint 100 madéfalvi lakos és birtokos állott be a hitelszövetkezetbe mintegy 150 üzletrészesel.

Az alakuló közgyűlés nyomban megválasztotta a működő és felügyelő bizottságot, az előbbi pedig megválasztotta a tisztviselőket. Közfelkiáltással elnöknek megválasztott Sárosy Gergely, könyvelőnek Kovács Mózes, pénztárnoknak pedig László Gáspár. Igazgatósági tagokul: Barta Ignác, László Ferencz, László Tamás, Olti Antal, Olti Lajos és Székely Miklós választottak meg. Felügyelő bizottsági tagok Miklósi Balázs elnöksége mellett Részegh Mózes, László Dénes és György Márton lettek.

A működő tisztviselői állásokra, mondhatni hogy ugy a közgyűlés, mint az igazgatóság valóságban talpraesetten megtalálta a választás által a tiszta jellemű és önzetlen becsületet viselő s megbízható személyeket. Igaz, hogy az ilyen célhoz csak olyanok is kelljenek.

Oltihajamelléti.

Mindenféle.

— Erzsébet királyné halálának évfordulója városunkban. — Nagy királynénk gyászos halála évfordulójának alkalmából városunkban folyó hó 10-én délelőtt 9 órakor gyásos isteni tisztelet volt, a melyen ott voltak a hatóságok, a honvédtisztikar, ugyszintén a polgári leányiskola, meg a gazdasági felső népiskola növendékei tanítónők és tanúraik vezetés alatt.

— Eljegyzések. Gencay István tanár eljegyezte Gencay Olgát Gyergyó-Szentmiklósról. Gratulálunk!

Keleti Béla pályafelvigyázó gyakornok a napokban jegyezte el Nagy István helybeli vendégös leányát Jolánkát. Gratulálunk!

— Házzentelési ünnepély. Folyó hó 8-án Nagy Sándor ügyvéd házának felszentelése alkalmából fényes vacsorát adott, a melyen városunk intelligenciája csaknem teljes számban megjelent. A fényes estély, a melyen a legpezsább jókedv uralkodott, a reggeli órákig ott tartotta a társaságot s csak a nap feljütte ozlatta szét, a mikor amegjelentek a házi ur és családja lebilincselő szívességének hatása alatt távoztak.

— Halálozás. Ilyés István építész vállalkozó városi polgártársunkat szomorú csapás érte. 10 hónapos facsakájukat Istvánt f. hó 9-én kiragadta a halál szerető karjaik közül. Temetése folyó hó 11-én volt.

— Szolgabírói beosztások. Főispán ur ő méltósága a csik-szentmártoni szolgabírói állás betöltése kapcsán ideiglenesen a szolgabírakat a következőleg osztotta be: Csik-Szentmártonra Z a k a r i á s Lukács tölgyesi szolgabírót helyezte át, s helyébe V e r e s s Lajos felcsiki járási szolgabírót rendelte, s az ő helyébe S á n d o r Gyula ujonnan megválasztott szolgabírót osztotta be, azonban ez utóbbi katonai éve idejére helyettesül tiszteletbeli és helyettes szolgabírói cím és

a kibűlt tetemre, csókjaival halmozta el, beszélt hozzá, ébresztgette, de az néma maradt.

A három férfi meghatottan állott mögötte, szerették volna fájdalmát enyhíteni, de nem lehetett. Az ifju lelkész odalépett hozzá s gyöngyöden megérintette a zokogó leány vállát, mire az megfordult.

Szólni akart a lelkész, de nem tudott szavakat találni, olyannyira elbűvölte a leány szépsége, midőn tekintete az övével találkozott.

Szép volt a leány és ifju. Terme karcau és nyulánk, mint a csebrús; arca bőteher, rajta az ifjuság üde piros rózsája, szeme kék, mint a nyugvó tenger vize, haja selyem és a szőke fűrtök vastag fonadékbán hullottak alá vállain. Arcza, csendes melancholia ömlött végig s szeméből a jószág, az elánság és csendes megnyugvás sugárzott a pap felé.

— Kiszasszony, — szólalt meg végre a pap, leküzdve a varázst — nyugodjék bele az Ur akaratába; az emberek hivatásukat betöltve, mindnyájan meghalnak s a földi porhüvelyt levethetve, visszazsáll a lélek az Alkotónak trónja szármolya elébe, hogy elvegye földi munkálkodásáért a megérdemelt büntetést vagy jutalmat. Látja, kegyed ifju, előtte az élet, mely annyi örömet nyújt s az ifju léleknek csüggedni nem szabad.

A leány ráemelte nagy kék szemeit a beaszédra s látta annak arcát sugározni. Tekintetük találkozott s a delejes sugár lehatolt a kebel mélyébe, édes melegséget öntve el ott, mely

átjárta a tagokat, megdobogtatta a szívet és fellobogtatta a nagy szemekben a szenvedély lángjait.

— Nem sirok már — felelé a leány — nem csüggedek, dolgozni fogok, himezek, megegit az Isten.

Ez egyszerű szavakban az erély és akarat nyilatkozott meg. Erélye egy leánynak, kit a kétséges jövő nem aggaszt, nem félemlik meg, midőn egyedül áll a világban, mert van neki rendíthetetlen hite és bizalma az Istenben.

Egy lepelleletakarták a halottat, kioltották a tüzet, Simon szomszéd pedig kézenfogta a leányt és elhagyták a halottas szobát.

II.

Az ifju lelkész azobájába érve, helyet foglalt a kandalló előtt és belebámult a lobogó lángokba. Nem bírta elűzni annak leánynak szüntelen megjelenő képét. Ugy tetetett neki, mintha lelke nyugalmát elveszítette volna, mintha annak a leánynak ajándékozta volna.

Felkelt székéről, odalorult az imazaámolyra s szemeit a szűz anya képre emelve, imádkozni kezdett. Kint fűtyölt a szél s odacsapkodta az ablakhoz a havat, a ház tetete recsegett. — Az imádkozó ajkán elakadt a fohász. Ujból buzzákezdett. Lemét elakadt.

És valahányszor hozzákézdett, mindannyiszor belezavarodott.

Talán a kint dühöngő szélvihar az, mely öszszedöntené akarja a házat s kiseretetes — mint az itélet trombitája, — bömbölésével félemlít meg az imádkozót, hogy elakadt ajkán a fohász ?!

Nem az.

A félelem ismeretlen az Ur felkent szolgája előtt.

Az élveket önmagától megtagadó férfi előtt elváltozik a madonna képe, mely elé leborult s egy ahhoz hasonló szende gyermekies arcz lopódzik helyébe...

— Ah, marczangoló fájdalom, titkos érzelem, gyönyört csábót eddig rejtvé tartó lepel, miért kiserítettél? Távozzatok tőlem!... Hagyjátok tisztán látnom a Madonnának arcát, kihez fohászokodom... Hagyjátok betelmem a rejtélyes, misztikus világgal, melynek lakói glóriával fejúk körül közelítenek felém... — fohászokodott az plebános a olvasóját kezében göröcsösen szorongatva, künyei csendesesen peregtek szép arczára alá.

Bensejében az érzelmek harcra keltek egymással és ő a nehéz tusa közepette az imazaámolyon elaludt.

A templomba hívó reggeli harangszó csilingelése elhatott az ő fülébe is.

Felemelkedett, s a mint tekintete a szűz anya képre esett, az álomkozta édes mosolygást csendes lemondás váltotta fel.

Elvegzte reggeli ájtatoskodását, megmosakodott, rendbeszedte magát és kézi lámpáját véve, a templomba indult reggeli misét (orate) tartani.

Utközben nagyot sohajtott: Álom volt!... muló álom!... És hallgatagon folytatta utját a templom felé.

(Folyt. köv.)

jeleggel Wellman Géza közigazgatási gyakorlatot nevezte ki.

— „A csikzeredai dal-és zene-egyesület” f. hó 6-án csütörtökön délután tartotta Baktai Gáspár elnöke alatt közgyűlését, a melyen a tisztikar a köztekezőképen alakult meg: elnöké dr. Perjéay Mihály, alelnöké László Géza, igazgatóvá Sprenz György, titkárrá Borsai Mór, pénztárnokká Gál József, gazda és ellenőrré Szvoboda József választották meg. Választmányi tagok lettek: Gező Béla, Páris Frigyes, ifj. Molnár József, Kovács Antal, Szabó Miklós, Elthes Zsigmond, dr. Filep Sándor, Csipkés Árpád. A bangverseny bizottság tagjává dr. Fejer Antal, Szacavay Imre és Nagy Gyula választották meg.

— A tanulók létszáma a csiksomlyói r. kath. főgimnáziumban. A folyó hó 1., 2., 3. napjain történtek a beiratások a csiksomlyói r. kath. főgimnáziumba. Az első nap valóságos megrohanták az intézetet, úgy hogy a paralel osztály hiánya miatt az I. osztályból körülbelül 20 tanuló szorult ki. Sajnos, hogy ezek közül több végleg kimaradt az iskolából. E körülmény az intéző köröknél jövő évre komoly megfontolás tárgya kell hogy legyen. Ujdonság számba megy, hogy az I. osztályba három, Bukarestben élő székely atyánkia hozta a fiát s ezután azt reméljük, sikerül többet is ide csalogatni. A tanulók száma osztályonként a következő: I. hat magántanulóval 74, II. 52, III. 54, IV. 48, V. 40, VI. 33, VII. 29, VIII. 33, összesen 363. E szám 15-tel kevesebb a múlt évben beirt tanulóknál, de meggyezik a tuult év végéig maradt létszámmal.

— Országos kereskedelmi kongresszus. Folyó hó 16. és 17-én tartatik meg Miskolcra a III. országos kereskedelmi kongresszus, melyre a csikmezei kereskedelmi társulat részéről Sprenz György tetséletes titkár lett kiküldve, ki a kongresszus feladatairól részletes jelentést fog tenni.

— Keltőa tűzeset Tusnádfürdőn. Folyó hó 8-án délután a fürdő-szövetkezetnek a fürdő-telep távoli részén levő istállója ismeretlen okból meggyulladt s egészen leégett. Még az istálló romjai füstlőgtek s már 9-én hajnalban a puztító lángnyelvek ismét felcsaptak. Rézer Sámuel kereskedőnek háza gyulladt meg az üzlettel és a hozzátartozó pajtával együtt a melyben 2 lóva is benveszett, porig leégett. — A kár mintegy 6-7000 koronára tehető. A ház és üzlet is biztosítva volt.

— Az 1900. évi népszámlálás. A magyar királyi központi statisztikai hivatal tudvalevőleg évtizedenként szokta megejteni az országos népszámlálásokat melyek közül az utolsó 1890-ben volt. A jelen 1900 évi december 31-iki éjféli 12 óráig terjedő időt veszik alapul. A statisztikai hivatal mostanában fogott hozzá az előmunkálatokhoz, még pedig nagy erővel, a mennyiben egy külön ügyosztály a szükséges szaporított létszámmal serényen dolgozik a nagy munka előkészítésén. Az ügyosztály helyiségei egy külön, a statisztikai palota udvarán e célra épített emeleten épületben vannak. Eddigél már megállapították a különböző adatokat feldolgozó kérdőívek szövegét, melyeket a kinyomatás után rögtön szétfognak küldeni.

— Az új huszoronás bankjegyek. Hivatalos értesítés szerint az új huszoronás bankjegyek még e hó 15-én kerülnek a forgalomba. Az új bankjegyeket serényen készítik, mert erre az időre feltétlenül el kell készülniök. A mostani tizforintosok egy időre még forgalomba maradnak s csak 1901. január 1-től kezdve fogják bevonni.

CSARNOK.

Kalapomba...

Kalapomba elhervadt a bokréta,
A ki tette nem szeret már régóta.
Hüünnél lelt, csaláfvá lett, elhagyott,
Nincs ki tegyen kalapomba virágot.

Borostyánfa kibajlott az utczára,
Barna leány gömbölyű két vállára.
Barna leány szakítad le a virágát,
S tűz belöle kalapomba bokréta.

M. D.

A Buczkó leánya.

Lira: Péterfi Tamás.

A torockószentgyörgyi várom ormára sötét ködök üttek, hogy még szomorubbá, még sötétebbé léteyék azt az idők által összerombolt maradványait, dűledező karcsu falainak.

Lent az árok fenekén kis malom egyetlen kereke zug magában, de olyan gyöngén, hogy már azt az oldalon epret szedő leánya sem hallja meg...

Vagy talán nem is akarja hallani?! hiszen olyan kedvesen mesél neki ez a három bojtárú.

Először a legnagyobbik kezdi el közülök a mesét.

„Hallottam a csörgő kis pataktól, enyelgő szellőtől és az árvalányhaj hajlótló hegyétől, hogy volt itt réges-régen egy óriás ember.

Kalupjával a fellegetek tudta kergetni, s ha megharagudott, két kézre fogta a villám ütőket, azzal verte be az ellenfelének minden oldal-bordáját.

Vaskövet evett, s ha nagyon megsomjazott, kicsuvarta a reggeli köd foszlányait üditő italnak.

Haragjától félt a világ, csak egyetlen leánya a szép anygalka nem, mert tudta, hogy őt nagyon szereti.

Lakása a szabad természet volt, mivel nem akadt kőműves, a ki házat tudjon neki építeni, az ácsok meg nem találtak a világon akkora fát, a mely beérte volna az óriás kis szobáját gerendának.

Egyszer Buczkó azt gondolta, hogy mégis elmegyen megpróbálni, hátha akadna kőműves a nagyvilágban; hátha találna olyan nagy fát, mely ahhoz gerendának elég nagy lenne?

A szép anygalkának szívére kötötte, hogy míg ő odajár, sehová ne menjen, senkinek ne szóljon, mert ha szólni mer, nagy lesz a haragja s nem tudja, mit csinál. Különösen pedig kerülje azt a várat, mely oda van az ő ülőszéke mellé építve, mert ha szóba állna Szentgyörgy-vár urának egyetlen fiával: a villámmal veri mindeniket össze.

Itt megállott beszédjével a nagyobbik bojtárú s a középső kezdte a mesét folytatni szépen:

„Buczkó az óriás mene, mendegéle kőművest keresni, gerendát találni, minden kettő helyett ütő-hatot lépett, s mire az éj beállt, tul volt a nagyvilág kisebbik oldalán.

Idehaza leánya, a szép Anygalka leült a hegyre, mint rendes ülőszékére az apjának s egy másik magasabb sziklának a tetejéről költötte el estebédjét.

Oldala mellett a tuló dombon ott állott Torockó-vára s a szép Anygalka lepillantott rá csupa kedvtelésből.

Estebédje után egy kis csemegét keresni lejtő a hegyoldalába, de a kis számóczák oly nagyon jól estek, hogy a felkelő hold még mindig ott találta a hegy oldalán.

Szedte, szedogette és ha rá talált unni, újra hozzakezdedt egy kis idő múlva. Leginkább az bosszantotta őt, hogy miért olyan nagyon kicsinyek azok a számóczák? vagy mért nem lehet marékkal szedni őket?

Mind ezt mondogatta, egyre panaszkolta, mikor megszólalt háta mögött egy délczeg ifju:

— Én megtanítlak marékkal szedni szép Anygalka!

— Nem bánom, jer taníts meg rá, be aztán elkotródj, hogy ne lássalak! Felelé a óriás leánya.

Közelebb jött az ifju és szépen csengő hangján elkezdte tanitgatni:

Fogd a kőtenyed és tarad a megye oldalához, majd én sűnt leverem a kis számóczákat s meglásd mind belehullanak, csak mind est danoljad:

Nagy számóczka
Kis számóczka,
Hátok várok
Már régóta
Jűjjetek!

Mig Anygalka ezeket mondogatta az ifju sűnt megmozgatta pálczikájával a számóczka-bokrotot s ő is mondogatott, mire az aret gyümölcsök vidáman gurultak lefelé a leány kőtenyébe.

Bokrotokat
Elbagyátok,
Bűp Anygalka
Vár róatok,
Menjettek!

— Milyen pompás, milyen kedves! — kiáltott fel Anygalka örömmel, mikor kőtenyébe telegurult édes számóczával. — De most távozzék, mert atyám megtiltotta a találkozást!

— Csak még egy szót szép Anygalka! holnap jűj el számóczáért, én is eljűvök! — csengett az ifju!

— De az atyám tiltja veled találkozni!

Itt elhagyta a kősepaó bojtárú s előállott a legkisebbik. Szomoruan nézett körül, tekintete végül a pásztorleánykán pihent meg és elkezdé folytatni a mesét tovább:

„Hogy ha tiltom, úgy kell lenni! így dörögött a délczeg ifju háta megett Buczkónak, az óriásnak menyet és sűldet rázó hangja — és ha magad el nem hordod, mos itt mindjárt agyoncsaplak!

Az ifju nem rettent meg, hanem szemébe nézve az óriásnak, hátran mondá el neki, hogy a leányát feleségül óhajtana. Ó megbocssli, ha neki adja...

— Soha! — kiáltá Buczkó szilajon.

Bánatosan ment tovább az ifju, de nem többé a várába, hanem a Székelykő barlangjába, hol a varázsló vén boszorkányok laktak.

Félelem nélkül lépett a legöregebb elé, hogy elmondhassa panaszát, mikor pedig végére ért beszédjének, a boszorkányok nagyanyja, egy darab csontot adott kezébe, hogy a mit azzal megérint, az mindjárt kővé válik.

Sűtét volt már, vak sűtőteag, mire az ifju visszaére a két hegynek oldalához, melyen Buczkó és leánya üldögéltek és szundikáltak.

— Ez ő, — gondolá magában, a mint a hegyre sűldre s érinté csontdarabbal. De majd megroped a szive, a mint ötöt kővévalva sűtétben megkerülte; mert hisz szép anygalka volt az, a szívének választottja.

Fájdalmában, hogy a sűtétben ily szörnyű nagyot tévedt, felkiáltott és a csontot rádobta az óriásra, melytől az végigdől a hegytetőre, az azzal mellett és szintén kővé, hideg kővé változott.

Ott vagyon az öreg Buczkó a hegytetőn hosszan dűlve; előtte ül szép Anygalka; mind a a kettő hideg kő lett és az ifju szalad-szalad hét országban, hét világon tul, az operenciás nagy tengeren is tul, ott keresi boldogságát, de hiába, mert nem találja fel, még csak a nyugalma sem soha!

Miért is volt olyan sűtét?

— Miért ment le a holdvilág?

A mikor ő bosszut akart állani az óriáson, de a leányát, ő szerette.

S a legkisebb bojtárú mutatja a pásztorleánykának: nézd, ott vagyon Buczkó s lánya, idefent meg a vár üres, mert az utolsó gazdája rég meghalt s egyetlen fia még mai nap is mint bujdosik messze, messze...

Falusi májális.

Borsák, 1900. szept. 1.

Most, mikor a nyári élvetezek után ismét a házi gondok kerülnek felül, könnyítünk terhdünk és legalább gondolatban éljünk át a sok kőzűl egy kedves, emlékezetes napot, egy májálit.

Volta-e valaki önök közül olyan igazi falusi majálisra? Én voltam.

Ha olvassa az ember egy-egy majális leírását, abban okvetlen előfordul, hogy kik ültek egy asztalnál, ez és az a hölgy milyen sülttel, vagy süteménnyel kedveskedett, hogy melyik jeles czigánybánya húzta a talp alá valót és végre, hogy kik voltak jelen, — no meg a jelen volt hölgyek rózsás kacsói is elmaradhatlanok. Ugye-igy van?

Ámde voltam én olyan majálison, a hol az említettek nem is szerepelnek, de merem állítani, hogy kitűnően érzi magát ott a társaság minden tagja. Nem terített asztal mellett fogyasztják el az otthon készített pulyka pecsenyét, töltött tyukot, ruczát, süteményt, stb. hanem — de kezdjük elülről!

Mindig gusztusom volt egy igazi, falusi compániával majálisozni úgy, a mint azt már tapasztaltaktól leírni hallottam. Capacitálni kezdtem a társaságnak nő tagjait, mert tudtam, hogy ha az asszonyok valamit kívinni akarnak, annak tűzőn-vizen meg kell történnie. Az eszme hamar pártolásra talált, mert hát könnyű Katót táncba vinni, ha maga is akarja. Mindeunap előbbre vittem a dolgot azzal, hogy nap-nap után egymik-másikkal találkozáván előülöttem az elavulhatatlan kérdéssel: Na hát mikor majálisoznak? — Végre, aug. vége felé egyik vasárnap jövének ki a templomból, a mikor kérdözem újra, hogy: na, Elek bácsi, mikor lesz majális? Ne kérdezd többet, ma délután majálisoznak! — mondja. — Hogy-hogy? Igazán? Bizonyosan? — kérdém kellemesen meglepetve — Tine készüljetekek semmivel; enni, inni való lesz elég. Tegnap megvettem egy berbécset, fül is van aprózva; bor, borviz ösze van szorolva. Délután akár derült lesz az idő, akár szorolva, ha török, ha szakad, majálisoznak! — Ez már okos beszéd — gondolám azzal siettem haza megvinni az ürvedetes új-ságot. — Megebédeltünk otthon röviden és átöltöztünk úgy, a mint erdöre öltözni szokás. Mentünk majálisra semmi nélkül. Azaz, dehogya semmi nélkül, ellenkezőleg. Csak azt akartam mondani, hogy a nélkül, hogy otthon valamit készítettünk volna. Összegyűltünk Elekbácsiéknál, mint a kik közelebb laknak a kiszemelt fenyveshez. Elindultunk, de minő menet! Azt látni érdekes! — Elől vizik letakart kosarakban a főlmészárolt berbécset. Igen, kérem, egy egész berbécset főlmészárolva. Ezt követi a tisztira magas nyakú palack. Ott egy férfi négy üveggel két kezében, ez itt két üveget a zaebebe melyeztett, kettőt a kezében czipel; az meg ott hátraát az ölében szorongat és így tovább. 40—45 üveg fel van osztva az urak között. Ne tessék csudálkozni, kérem, nem mind bort emeltek, borviz is volt néhányk kezében. Az asszonyok és egy leány kenyérral, sóval, borsal, törökkel megrakodva követték az üveggel fölfegyverzett férfi hadat. Ezenkívül mindenki szállította saját poharát és zsebkését. 15 perc alatt a helyszínen voltunk. Az urak magokra vállalták a tűzgyújtást és a nyárakészítést, mialatt a hölgyek sózták, borsozták a sültnek valót amugy magyárosan; mert hát a következő élvezeteket ki kell érdemelni! Pár pillanat alatt a nyársok föl voltak szorolva és egy mohás fa derekához támasztva várták a mezze föllángoló tűz leszakadását. — A maglya végre megköszönhető volt. Kibuktuk bevenyébe készített favonókkal az izó paraszt és a földre erősített fa-ágakra ráhelyeztük a dus tartalma nyársakat. Megkondódott a sütés, a mely abból állott, hogy forgatni kellett a nyársakat. Forgatta mindenki, a meddig tudta. Forgattam én is, a meddig bírtam. A nyárs csuszott le az ágasról s míg azt igazgattam, a süttöt éppen szemembe terelte a szél, a fölszálló hamu pehely éppen hajamat szemelte ki lerakódó helyül, mialatt egy „hamis” által röpített fenyő cautika a hátamat vette csáiba. — A hus már sül, oldala pi-

rul, zsírja a hamuba csepeg, mialatt pattog az élce, ümlik a tréfa és a legbusabb magyart is — ha ilyenkor volna az! — kaczagásra ingerli a józsi anekdota. Körben pedig, ne gondolják, hogy a boros palackok érintetlenül maradtak. — Végre „megsült a hus!” — hangzik az avatottak ajkáról, a minek legalább is úgy örül a társaság, mint az éhes tanuló az ebédre hívő csepenyű szavának. — Mindenki kinyitja a magával hozott bicskóját és az élceje tartott piros, borsos — néha bizony poros! — pecsenyéből levágja azt a porciót mit a szíve szeret. Letisztogatja, ha szükségét látja, azután ráhelyezi szélesen szelt kenyereire, visszatelepedik a leterített rongyszőnyegre és eszik nem respektálva az etikettet, mely itt nem tűzdió s szablonos szabályaival; eszik úgy, mintha három nap óta nem evett volna. Ha elfogy másikat vág és dicsérve szomszédjának, hogy „milyen jó!” eszik tovább prózaian. Közben pedig a mulatozás meg nem szakad. Hogyne, mikor egyiknek markában ceppen a torró zsír és a hirtelenbe nem a rojogós sült újajat, hanem saját zsíros kezét kapja szájába. Amott meg a fanyára kettő törvén, illatos tartalma minden tekerőria nélkül a porba hull. Van erre habot! Főszedik a porból, megtörölgetik, más nyárra húzzák és míg az előbbi balesetet másik váltja fel, sütik tovább a kinálkozó berbécse-zeleket. És ez így megy mindenkinél. Otthon marad minden szomorú arc; itt van az az igazi vidám arcoknak hamisítatlan kiállítás. Mint minden majálison, itt is a gyenge mosolygás ép úgy, mint a kellemes nevelés és erőteljes kaczagás, hangos beszéd ép úgy, mint a halk suttogás kifogyhatatlan. Mikor már bétszer, háromszor megiaméltuk a berbécse pecsenyét, előterem az erdő hő mályából a cigány, de csak egy szál és az is vak a felszemére. De legedült szorongat a hóna alatt és akkor a mi emberünk — Péter buzza. mi meg énekelünk a dalunkat visszahangozza az erdő. Előkerül sok régi jó magyar nóta, miután az új esárdásokat is elropogtatjuk. Ismét, az asszonyokhoz fordulok a bizatom, hogy táncolni kezdjenek. Felugrának táncra perdülnék és a fenyőcutikák gyepen ép úgy aprózzuk a frissét, mint a legimább parketten. Így énekelve és táncolva feledjük az élet keserűségeit. — De valakinek észbe jut megnézni az óráját. 10 óra elmúlt! Hm, kőso! A dalolás szünetet tart, a tánc sok újra után abba marad és a társaság lassankint felzihelődik. Némelyik tagja tüzes üszköt ragad és fáklaként magasra emelve zenevel és dalolva vonul ki az ölkező bokrok közül. — A hold is álmosan pislog már. Az erdőben szétszórt csontok, kenyér hulladékok, a bokorban egy-egy elrejtett és elfeledett boros üveg és a lassan elhamvadó tűz egészítik ki a majálisi hangulatot. M. A.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Szvoboda József.

1011 sz. 1900.

Árverési hirdmény.

Alulirt kiküldött bírói végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1898 évi Sp. I. 661, 156. 160/6, 313 sz. végzése folytán Dr. Eröss Vilmos hagy. gondnok ügyvéd által képviselt Dr. Kánya János és Csajszér Ferenczné végrehajtató részére özv. Angelesku Györgyné végrehajtató szenvedő ellen 36 frt 56 kr, 118 frt 92 kr, 180 frt 78 kr és 38 frt 50 kr követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesattól felülfoglalt 1300 kor. becsült takarékpénztári részvényekre a kir. Járásbírósnak 1900 évi V. 10/3. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek

volna, Csik-Szereda városházánál leendő megtartására határidőül 1900. évi szept. hó 22-én délután 3 órája kintezetik. a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig 10 drb. csikszeredai takarékpénztár-részvényszereségi részvény és 2 drb. erdélyrészi magyar jelzalog hitelbank részvénytársasági részvény a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1900. évi szeptember hó 10 napján

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

1012 sz. 1900.

Árverési hirdmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1900. évi V. 6, 7, 8, 9. sz. végzése folytán dr. Eröss Vilmos és Bartha Ignác ügyvéd által képviselt Karácsony Imre és Hadnagy Dénes társai végrehajtató részére özv. Angelesku Györgyné szeredai végrehajtást szenvedő ellen 88 frt 85 kr, 736 frt 70 kr, 67 frt 21 kr és 124 frt 72 kr követelés erejéig elrendelt kielégítést végrehajtás folytán alperesattól lefoglalt és 1300 koronára becsült takarékpénztári részvények a szeredai kir. járásbírósnak 1900. évi V. 7/7 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Csik-Szereda város házában leendő megtartása határidőül 1900. évi szept. hó 22-ik napján. u. 3 órája kintezetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig 10 drb. csikszeredai tak. pénztári részvénytársasági 50—50 koronás és 2 drb. erdélyrészi magyar jelzalog hitelbank részvénytársasági 400—400 koronás részvényekkel együtt a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1900. évi szeptember hó 10. napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Albert Balázs és Fia üzletébe
egy jó családból való fiu
gyakornoknak

felvétetik.

(1—3)